Crowe | Accountancy & Advies

Accountantsverslag

Gemeente Bergeijk

3 juli 2023

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Bergeijk
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 10.000
5570 GA BERGEIJK

Eindhoven, 3 juli 2023

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2022**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 van de Gemeente Bergeijk.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in November 2022 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Daarna zijn wij in april 2022 gestart met de jaareindecontrole die is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader. De jaareindecontrole is afgerond begin juni 2023.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de wethouder financiën, financieel beheerder en het afdelingshoofd bedrijfsvoering en publiekszaken. Tevens wordt dit verslag toegelicht aan de leden van de commissie ABZ op 15 juni.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Bergeijk voor de voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 03-07-2023

T.M.M. van Lierop RA MSc
Externe accountant

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2022
   1. Begrotingsrechtmatigheid 11
   2. Aanbestedingsrechtmatigheid 12
   3. Grondexploitaties 13
   4. Voorzieningen groot onderhoud 15
   5. Jeugdhulp en WMO 17
   6. Overige bevindingen 18

4. Overige aspecten 21

5. Bijlages
   1. Tabel fouten en onzekerheden SISa 23

Totaal aantal pagina's: 25

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Management samenvatting

Ons oordeel

Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2022 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn tevens in alle van materieel zijnde aspecten **rechtmatig tot stand gekomen** en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het vastgestelde normenkader.
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SISA bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

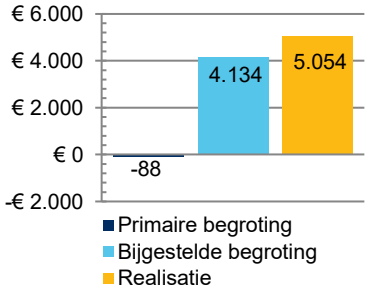

Resultaat na mutatie reserves in k€

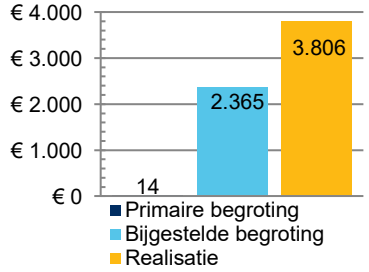

In de **primaire begroting** werd uitgegaan van een negatief resultaat voor reserves van € 88.000. Voor deze per saldo hogere lasten was dekking uit reserves begroot, waardoor de primaire begroting sluitend was. Gedurende het jaar is dit resultaat positief bijgesteld. Een onderdeel hiervan betrof de hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds en de uitkering van het KBP.

Het gerealiseerde **resultaat vóór mutatie reserves** (saldo van baten en lasten) bedraagt € 5 mln positief. Het eigen vermogen van de gemeente neemt per saldo toe met dit bedrag. Dit resultaat is nogmaals € 921.000 hoger dan begroot. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Positief resultaat opvang Oekraïne + € 936.000
- Hogere algemene uitkering vanuit decembercirculaire + € 687.000
- Mutatie voorziening pensioen + € 358.000
- Hogere winstnemingen Waterlaat 7 + € 330.000
- Storting voorziening wegen en bruggen -/- € 1.400.000

Van dit resultaat is (per saldo) € 1,25 mln extra aan de reserves gedoteerd. Hierdoor bedraagt het **resultaat na mutatie reserves € 3,8 mln positief**. Dit is € 1,4 mln positiever dan waarmee rekening werd gehouden in de bijgestelde begroting. In algemene zin is een positief resultaat in lijn met de landelijke tendens. Dit heeft deels te maken met incidentele toegekende budgetten door de rijksoverheid.

Het resultaat wordt voor € 2 mln positief beïnvloed door (per saldo) incidenteel geoormerkte baten en lasten. Met de structurele resultaten dient de gemeente rekening te houden in de (meerjaren-) begroting. De verwachting is overigens dat de gemeente de komende jaren met forse kostenstijgingen wordt geconfronteerd (personeel, inflatie als ook verbonden partijen).

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

Eigen vermogen in € mln

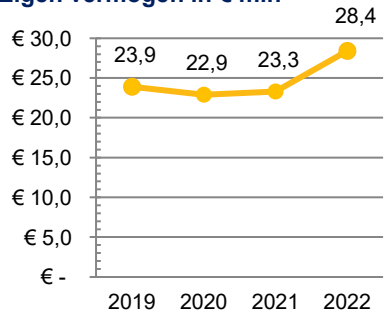

Opbouw eigen vermogen in € mln

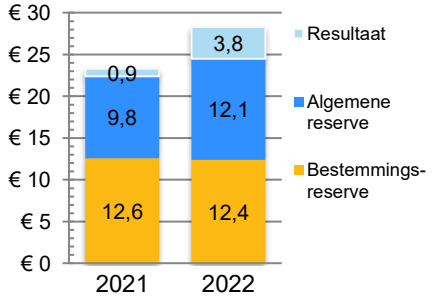

Solvabiliteit in % van balanstotaal

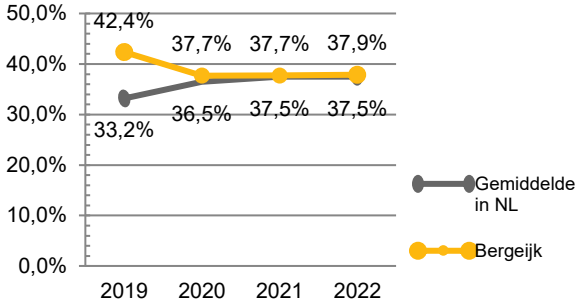

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 5,1 mln als gevolg van het gerealiseerde resultaat voor bestemming. Het eigen vermogen bestaat voor € 12,4 mln uit bestemmingsreserves en voor € 12,1 mln uit algemene reserves (voor resultaatbestemming 2022).

De **solvabiliteit** van de gemeente blijft ongeveer gelijk ondanks de toename van het eigen vermogen. Dit komt door een toename van het balanstotaal met € 12,0 mln. Dit hangt samen met het niveau van de investeringen in 2022, waaronder de projecten Diepveldenweg en Kattendans. De solvabiliteit ligt nog altijd rond het Nederlands gemiddelde. De totale vaste schulden bedragen eind 2022 € 28 mln (2021: € 21,5 mln). Eind 2022 is nog € 2,7 mln liquiditeit beschikbaar.

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente is gebaseerd op de algemene reserves en bedraagt ruim € 13,4 mln. Op basis van de analyse opgenomen in de paragraaf is dit voldoende om de risico's van € 3 mln op te kunnen vangen. Deze risico's zijn toegenomen, met name binnen het organisatie en bedrijfsrisico's en verbonden partijen. De belangrijkste risico's schuilen ons inziens in de stijgende inflatie en cao ontwikkelingen. Daarnaast staan er de komende jaren enkele grotere projecten gepland, waaronder fietspaden, sportaccommodaties en onderwijshuisvesting. Wij adviseren de gevolgen van deze projecten op de financiële positie en risico's hieromtrent te monitoren.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2022 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties gebaseerd op het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. Wij zijn hierbij uitgegaan van de begrote lasten en dotatie reserves conform de primaire begroting. De daadwerkelijke verantwoorde lasten en dotatie reserves in de jaarrekening vallen hoger uit, waardoor in basis een hogere goedkeuringstolerantie zou mogen gelden. Wij hebben hier voorzichtigheidshalve gedurende onze controlewerkzaamheden geen rekening mee gehouden.

	Grondslag	Omvang	Tolerantie
Fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	**€ 53.304.000**	**€ 533.000**
Onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	**€ 53.304.000**	**€ 1.599.000**
Rapporteringstolerantie	-	**-**	**€ 53.000**

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Controleverschillen	In de jaarrekening 2022 resteren onderstaande **ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden** met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Omdat het totaal aan fouten en onzekerheden onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel.

Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing
Lasten uit inkoopcontracten welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen	Rechtmatigheid	€ 242.000	-	-	3.2
Vaststellen levering zorg	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 197.000	3.5
Totaal voor getrouwheidsoordeel		**-**	-	**€ 197.000**	**-**
Totaal voor rechtmatigheidsoordeel		**€ 242.000**	-	**€ 197.000**	**-**

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst, wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties; • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor wethouderspensioenen en groot onderhoud gebouwen en wegen; • De inschatting van inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities; • De financiële verwerking van uitkomsten van lopende juridische procedures; • De inschatting van de diverse nog te verrekenen bedragen inzake de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 3,5 mln • GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 3,5 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2022 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. Wij wijzen u verder op het volgende zaken: • De GRSK houdt geen eigen weerstandvermogen aan. Dit betekent dat zij bij uw gemeente aanspraak zal doen voor toekomstige risico's en verliezen. Het resultaat over 2022 was overigens positief en nog niet verwerkt binnen uw jaarrekening. • Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij tot slot op dat de exploitatie (en daarmee de GR) binnen afzienbare tijd kan worden afgerond. Als gevolg hiervan kan uw gemeente nog enkele winstuitkeringen verwachten. Deze worden binnen uw gemeente pas verwerkt nadat hierover een bestuursbesluit is genomen.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op het inkoopproces en de invulling van de verbijzonderde interne controle functie in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht voor is.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichten tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

	Bevinding
Algemeen	

Lasten per taakveld € mln

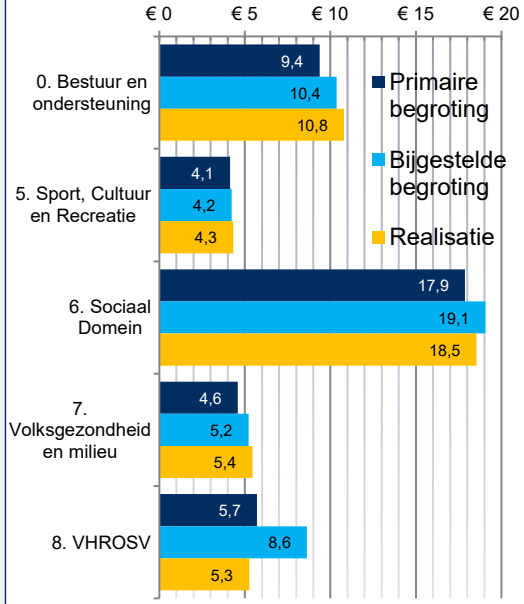

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen van lasten ten opzichte van de geraamde begroting. Hiernaast laten wij alleen de taakvelden zien met uitgaven vanaf € 4,0 mln.

- Op **Taakveld 0** is sprake van een overschrijding. Dit hangt samen met de afwaardering van 2 panden, waarvoor dekking uit de reserves voor aanwezig was.
- Op **Taakveld 5** is sprake van een overschrijding op lasten van € 93.000, met name door hogere lasten openbaar groen passend binnen het beleid en welke grotendeels gecompenseerd wordt door hoger baten.
- De overschrijving op **Taakveld 7** wordt met name veroorzaakt door het verplicht opnemen van de voorziening claim Attero (zie hoofdstuk 3.6).
- Op **Taakveld 8** vallen de lasten fors lager uit. Dit hangt samen met de voortgang van de grondexploitaties. Uitvoering hiervan loopt door naar komende jaren.

Middels vaststelling van de jaarrekening worden de overschrijdingen geaccordeerd door de raad. Vooruitlopend op dit besluit en bovenstaande in overweging nemende, zijn wij er bij het vormen van ons oordeel van uitgegaan dat geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Ten aanzien van de **investeringen** hebben wij vastgesteld dat er kredietoverschrijdingen hebben plaatsgevonden en voor een aantal projecten in voorbereiding zijn reeds uitgaven van gedaan zonder een vastgesteld krediet. Deze uitgaven blijven per saldo onder onze rapporteringsgrens en zijn derhalve niet meegewogen in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.2 Aanbestedingsrechtmatigheid

Aanbestedingsrechtmatigheid	
	Bevinding
Inkoop en aanbesteding	In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Dit betekent dat wij primair controleren op inkopen boven de Europese drempel van € 215.000 (exclusief BTW) voor leveringen en diensten en € 5,4 miljoen (exclusief BTW) voor werken en dat enkel constateringen op het gebied van de Europese aanbestedingswetgeving een effect hebben op ons rechtmatigheidsoordeel. Op basis van de interne inkoopanalyse hebben wij reeds in de management letter melding gemaakt van een aantal mogelijke onrechtmatigheden. Tijdens de jaareindecontrole hebben wij de inkoopanalyse over het gehele boekjaar 2022 ontvangen en wij hebben hierop onze eigen controlewerkzaamheden verricht. Op basis hiervan melden wij het volgende: • De interne controle afdeling heeft een inkoopdossier gelicht met een onrechtmatigheid. Dit ziet toe op de inhuur van projectmanagement en directievoering voor de diverse fases (ontwerp, uitvoering, nazorg etc.) van het project Kattendans. Deze zijn per fase bij dezelfde partij ingekocht, telkens op basis van enkelvoudige onderhandse gunning. De totale meerjarige lasten zijn ruim boven het Europese drempelbedrag. Ondanks dat het voor de uitvoering wenselijk is dat eenzelfde partij betrokken is bij alle fases, zijn wij van mening dat een Europese aanbesteding voor de totaalopdracht plaats had moeten vinden. Wij hebben daarom een bedrag van € 242.000 - zijnde de jaarlasten 2022 - als onrechtmatig aangemerkt. Dit blijft binnen de door de raad gestelde toleranties. Deze constructie loopt overigens nog door in 2023, zij het voor minder hoge bedragen. • Wij hebben in onze controle in het bijzonder aandacht besteed aan de inkopen die hebben plaatsgevonden in het kader van de crisisnoodopvang Oekraïense vluchtelingen. Vanwege het korte tijdsbestek en de onzekerheid die gemoeid was met de organisatie van deze opvang, kon vooraf niet altijd een inkoopstrategie worden opgesteld. De organisatie heeft onderbouwd dat binnen de aanbestedingregels is gehandeld en dat een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsregel (zogenoemde dwingende spoed). Wij hebben geadviseerd om deze inkoopstromen in bijzonder te blijven monitoren.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Grondexploitaties

Grondexploitaties - algemeen

	Bevinding	
Grond exploitatie	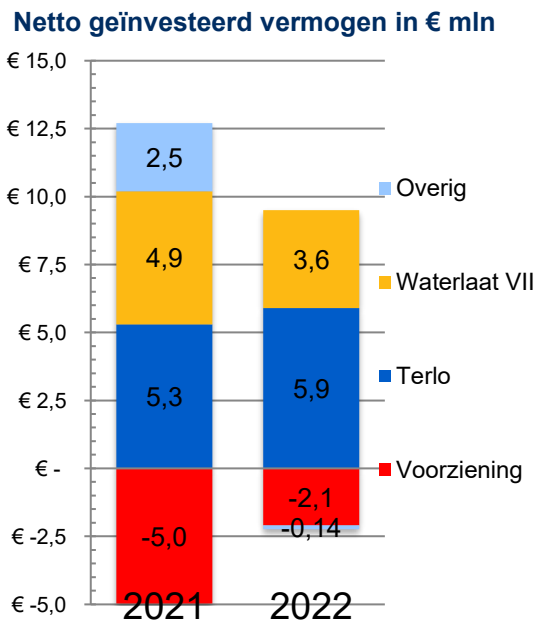	Het **geïnvesteerd vermogen** in gronden in exploitatie is in 2022 verder gedaald van € 12,7 mln naar € 9,3 mln. De **voorziening voor verwachte verliezen** is in 2022 gemuteerd na de sluiting van het project Triloo, de overige voorziening betreft hoofdzakelijk de projecten Terlo (€ 2,1 mln). De belangrijkste mutaties in 2022 betreffen: • Gerealiseerde verkopen Waterlaat 7 -/- € 3,4 mln • Gerealiseerde verkopen overig -/- € 0,4 mln • Directe en indirecte kosten + € 1,6 mln (diverse projecten) • Mutatie voorzieningen grondexploitaties + € 2,6 mln (met name afsluiting Triloo) • (Tussentijds) genomen resultaat -/- € 1,0 mln Wij hebben vastgesteld dat de **tussentijds genomen winst** in overeenstemming met de verslaggevingsregels is bepaald. Dit resultaat is verrekend in de reserve grondbedrijf. Deze reserve bedraagt € 535.000 en dient ter dekking van risico's in de grondexploitaties. Wij hebben de doorrekeningen van de grondexploitaties gecontroleerd en kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangpunten en waardering. De getroffen verliesvoorzieningen voor toekomstige verliezen zijn, op basis van de nu bekende informatie, volledig.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Grondexploitaties (vervolg)

Grondexploitaties – specifieke complexen	
	Bevinding
Waterlaat fase 7	De totale boekwaarde van de grondexploitatie Waterlaat 7 bedraagt per ultimo 2022 € 3,6 mln (ultimo 2021: € 4,8 mln). Het verwachte eindresultaat is gedurende 2022 met een bedrag van € 160.000 naar boven bijgesteld en komt uit op een winst van € 4,2 mln. Naar aanleiding van de verkopen heeft een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 1 mln. Wij hebben de doorrekening van deze exploitatie gecontroleerd en stemmen in met de huidige waardering en tussentijdse winstneming.
Parameters	Binnen de doorrekening van de grondexploitaties wordt gebruik gemaakt van schattingen ten aanzien van opbrengsten en kosten. Daarnaast worden parameters gebruikt voor de toekomstige uitgaven en opbrengsten. In 2022 heeft een aanpassing van de parameters plaatsgevonden waarbij de kostenstijgingen op korte termijn verhoogd zijn en opbrengstenstijging op korte termijn verlaagd zijn als gevolg van marktontwikkelingen.
VPB	Het grondbedrijf van de gemeente Bergeijk kwalificeert in fiscale zin als ondernemersactiviteit en is derhalve belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (VPB). Inmiddels is een vaststellingsovereenkomst getekend met de belastingdienst. De aangiftes 2016 t/m 2021 zijn op basis van deze vaststellingsovereenkomst ingediend en voorlopig door de belastingdienst akkoord bevonden. Op basis van de doorrekening t/m 2022 is binnen uw jaarrekening een VPB-last (in totaliteit) van circa € 315.000 verwerkt. Deze kosten worden gedekt uit de reserve grondbedrijf.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen, etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen.

Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de belangrijkste onderhoudsvoorzieningen ultimo 2022 ten opzichte van het plan (na actualisatie begin 2023) zijn als volgt:

	Plan BORA III	Stand 31-12-2022 (na actualisatie)	Stand 31-12-2022 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen & bruggen *	2019-2028	€ 2.282.000	€ 2.300.000	€ 18.000
Onderhoud accommodaties	2019-2028	€ 494.000	€ 500.000	€ 6.000

* In het eindsaldo van 2022 zit een eenmalige aanvullende storting in de voorziening van € 1,4 mln verwerkt.

De plannen vanuit BORA III zijn tussentijds geactualiseerd enerzijds vanwege eventueel uitgesteld of vertraagd onderhoud en anderzijds vanwege hogere kostenramingen voor toekomstig gepland onderhoud.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
	Wij merken ten aanzien van de getroffen reserveringen voor groot onderhoud het volgende op: • De voorziening wegen en bruggen is ultimo 2022 hoger dan het originele planen de raming in de begroting. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een aanvullende storting van € 1,4 om de enorme kostenstijging op te vangen in komende jaren. Anderzijds is er sprake van achterstanden die zijn opgelopen in de uitvoering van het onderhoud. Dit onderhoud schuift door naar de toekomst. • De aanvullende storing van € 1,4 mln is gebaseerd op een actualisatie van het onderhoudsplan. De gemeente is van mening dat de voorziening zonder deze aanvullende storting ontoereikend zou zijn voor het uitvoeren van het onderhoud in de komende jaren. Op dit moment bedraagt de reguliere jaarlijkse storting € 815.00 per jaar tot en met 2032. Wij hebben bovenstaande getoetst aan de verslaggevingsregels en vinden dat hiermee voldaan is aan het voorzichtigheidsprincipe. • Ten aanzien van de voorziening voor riolering (€ 1,1 mln eind 2022) geldt dat naast onderhoud ook gespaard wordt voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Hier is de analyse van realisatie versus planning in het bijzonder van belang, omdat het tarief rioolheffing mede is gebaseerd op een geschat bedrag voor toekomstige investeringen. • Gezien voorgenoemde prijsstijgingen alsmede aanpassingen in de timing van onderhoudswerkzaamheden adviseren we in algemene zin om realisatie jaarlijks te toetsen aan het plan en de plannen te actualiseren. In dit kader staan de nieuwe onderhoudsplannen (BORA IV) gepland voor 2023. Dit kunnen mogelijk nog een effect hebben op de toekomstig benodigde dotaties aan de voorziening.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.5 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2022

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

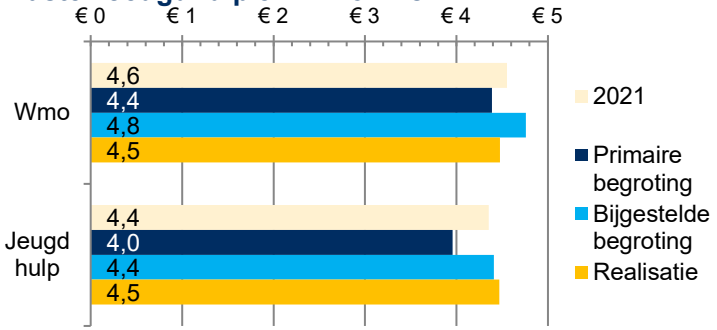

Onzekerheid zorglevering in €k

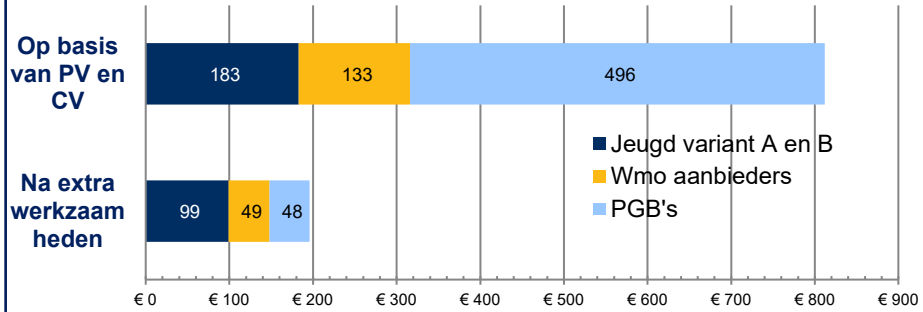

PV = productieverantwoording en CV= controleverklaring

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Wmo en Jeugdhulp liggen in lijn met vorig jaar. Ten opzichte van de bijgestelde begroting vallen de lasten iets lager uit. Gezien het moeilijk te voorspellen karakter van deze ‘open einde’ regelingen adviseren we deze lasten nauwkeurig te blijven monitoren.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Bergeijk afhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorg-administratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 197.000.
De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 197.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Kattendans Diepveldenweg	In 2022 zijn diverse projecten in uitvoering geweest, zoals de Diepveldenweg en de Kattendans. Daarnaast is in 2022 behoorlijk geïnvesteerd in herinrichtingen en fietsverbindingen. De waarde van de materiele vaste activa is daardoor toegenomen van € 40,5 naar € 51,6 mln. Wij hebben de belangrijkste investeringsprojecten in onze controle betrokken. In dit verbanden melden wij het volgende: • Wij hebben de investeringen gecontroleerd aan de hand van facturen, opdrachten e.d. Daarbij zijn geen afwijkingen aangetroffen. • Op projecten in uitvoering wordt nog niet afgeschreven tot het moment het project is opgeleverd. • De uitgaven voor de renovatie van de Kattendans bedragen ruim € 6 mln in 2022. Van het totale krediet van circa € 8,3 mln resteert per balansdatum nog € 1,1 mln. Op dit moment is de verwachting dat het project binnen het krediet wordt afgesloten. • De vooraftrek van de BTW op de investeringsuitgaven is grotendeels teruggevraagd, gebaseerd op een verwachte BTW compensatie van 70%. Begin 2023 is verzocht aan de belastingdienst om de vooraftrek vast te stellen voor 89,03%. Deze positie blijft onzeker totdat de belastingdienst hiermee definitief instemt. • Voor de aanleg van de Diepveldenweg is in 2022 een bedrag van € 2 mln geïnvesteerd en zijn er bijdragen van derden ontvangen ad € 1,7 mln. Van het totale krediet van circa € 6,0 mln resteert nog € 510.000 voor de afronding. Bij financiële afsluiting van dit project in 2023 worden ook de definitieve bijdrage van derden (waaronder gemeente Eersel)afgerekend. Op dit moment is de verwachting dat binnen het krediet kan worden afgerond.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Verlofsaldi	Met ingang van boekjaar 2022 hebben werknemers de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken. De verslaggevingsregels (BBV) schrijven voor dat spaarverlof onder voorwaarden financieel tot uitdrukking moet komen in een voorziening. De gemeente heeft nog geen voorziening voor spaarverlof gevormd, omdat nog geen compleet inzicht in de verschillende verlofcomponenten aanwezig (spaarverlof, wettelijke verlof, bovenwettelijk verlof, overuren, etc) is. Wij hebben geadviseerd om in 2023 de financiële verplichting ten aanzien van de verschillende soorten verlof in kaart te brengen. Vanuit daar kan er beleid worden gemaakt over de financiële verwerking.
Opvang Oekraïne	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. De gemeenten wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten binnen bedragen circa € 0,8 mln en bestaan voornamelijk uit het huren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten zoals schoonmaak, catering, beveiliging, onderhoud aan panden etc. Wij hebben – naast de rechtmatigheidsaspecten van deze inkopen – vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk - op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek – bedraagt € 1,8 mln. De gemeente heeft hierdoor een voordeel van € 0,9 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar. Binnen de jaarrekening is daarnaast nog een schuldpositie van € 0,1 mln opgenomen ten aanzien van teveel ontvangen bevoorschotting.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Afval lasten	Reeds lange tijd loopt er een juridisch geschil tussen afvalinzamelaar Attero en een grote groep Brabantse gemeenten. In 2023 is duidelijk geworden dat deze gemeenten een nabetaling moeten doen aan Attero in verband met de afvallevering over de jaren 2015 en 2016. Namens de 21 gemeenten in de regio treedt GR Metropoolregio Eindhoven op als partij die de financiële afhandeling met Attero verricht. De nabetaling aan Attero voor deze 21 gemeenten bedraagt circa € 5,7 mln. De gemeente heeft in haar jaarrekening een voorziening getroffen voor deze kwestie van € 295.000. Dit bedrag betreft het geschatte aandeel van de gemeente in de nabetaling op basis van inwoneraantallen. Alternatief is dat het aandeel wordt afgerekend op de afvalinzamelingsgegevens van alle betrokken gemeente in de regio, iets wat mogelijk nadelig voor uw gemeente uitpakt. Hierover loopt nog discussie binnen de regio en het is vooralsnog niet duidelijk hoe deze afloopt. Gezien de omstandigheden stemmen wij in met de getroffen voorziening en de toelichting hieromtrent.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2022 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen andere belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2022, anders dan toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de paragraaf weerstandsvermogen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.
Openstaande punten	Toelichting in commissie ABZ op 15 juni 2023. Ontvangst getekende bevestiging bij de jaarrekening en afgeven controleverklaring, gepland op uiterlijk 27 juni 2023.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A13	Regeling specifieke uitkering nalevering controle coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	-	0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	-	0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid:		Goedkeurend		

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Crowe

Smart decisions. Lasting value.